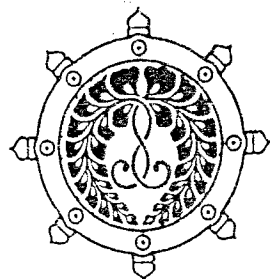

回
向

E H O

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME

Nr 20

December 1982

Zijtaart 21

2419 Lille (PoederLoo)

België

AMIDA : DE AANWEZIGHEID

Vaak wordt de vraag gesteld, wie of wat die Amida dan toch wel is.

Het is dan goed te proberen een aanvaardbare, rationele, slikbare definitie uit te dokteren. Maar het is en blijft toch moeilijk uiteen te zetten dat Amida in feite geen "wezen", geen "zijn" is, zelfs geen absoluut zijnde.

Boeddhistisch bekeken is immers ook het begrip "zijn" slechts een voorlopig, relatief begrip.

Maar als Amida dan geen "zijn" is, wat "is" hij dan ?

Feitelijk is, filosofisch gezien, de vraag naar een "zijn" van Amida een betekenisloze vraag. Die vaststelling zal allicht niemand tevreden stellen...

Men heeft bovendien goed te stellen dat Amida eigenlijk zoiets is als een "kracht", iets als een "cosmische energie" die spontaan, uit zichzelf, natuurlijk en noodzakelijk (in 't vakjargon van de filosofen) werkzaam is... zowat de totaliteit, de resultante van alle heilzame krachten die van de dingen en de wezens uitgaan,... de Verlichting zelf, het nirvāna... toch blijven al die bepalingen en omschrijvingen zowat staan aan de rand van hetgeen waarover het eigenlijk gaat. En die definities, die benaderingen zeggen toch niet rechtstreeks iets dat ons in ons diepste wezen kan roeren.

Dat is een probleem waarmee de ernstige Boeddhist vaak jaren te worstelen heeft. Soms wordt het "begrijpen van Amida" een soort *koan*, een probleem zonder 'normale' oplossing dat men in de Rinzai-Zen-school gebruikt om het intellect er zijn tanden op te laten stukbijten.

Amida is als begrip erg moeilijk te benaderen; het komt ons voor als iets mysterieus, onvatbaars, verreweg, ontzettend intellectueel.

Maar in de dagelijkse realiteit der dingen, waar zit die Amida (god ? wezen ? droom ? boeddha ? energie ? concept ? fata morgana ? absolute essentie ? verlichting ?) dan wel ?

En hoe komt het dat de *heiligen* uit de Jodo-Shinshu-traditie, die *dwaze eenvoudige zielen* die de *myōkōnin* zijn, het altijd maar over Amida hebben, als was hij de vader des huizes, de buurman ('het Reine Land is de deur naast de mijne'...), die ander-ik steeds zo nabij-nabij dat je zijn smaak op je lippen proeft...

Namu Amida Butsu

is altijd met mij en ik met hem

....

zelfs bij 't werk Namu Amida Butsu

zelfs bij 't schrijven van rekeningen

Namu Amida Butsu...

(Saichi Asahara)

Proberen we dan maar het zo te stellen dat Amida, die toch het Oneindige Boeddhenschap is, intellectueel gezien weliswaar ver-af, in het schier onbegrijpelijke, subtiële, sublieme, voor ons voorlopig althans nog onvatbare gehuld is, - maar dat hij religieus ervaren (en zeker voor de shinjin-mens ook emotioneel, existentieel) heel, heel nabij is, niet af te scheiden van de lijdende, verdwaasde, zondige wezens die we zijn.

In deze optiek is Amida dan ook het ware "positieve", hij is de wereld van het licht, de heilspresentie die zich actualiseert in Namu Amida Butsu.

En laten we aannemen dat hij als 'Boeddha Amida' erg ver van onze begripswereld verwijderd is, als 'Namu Amida Butsu' is hij DE aanwezigheid bij uitstek.

Het is immers deze aanwezigheid die wij beleven in de Naam Namu Amida Butsu.

Deze Naam tot klank geworden is het vlak waar het menselijk relatieve (*samsāra*, de lijdenswereld) in aanraking komt met en één wordt met het 'absolute' van de Uiteindelijke Verlichting (*nirvāna*). Deze Verlichting is immers niet een statische toestand, maar een dynamiek.

De Naam bij uitstek is het *nirvāna* dynamisch gemanifesteerd (*hōben hosshin* : het dharma-lichaam als geschikt middel om het heil tot de wezens te brengen).

Zo is Boeddha's positieve aanwezigheid vanaf het beginloze begin van de tijdloze tijd aanwezig in elk wezen. Ze welt in ons op als vanuit een diepliggende bron, daar waar het "ons" onmerkbaar overgaat in het "andere", dat buiten ons tijdruimteliijk denken ligt. Daarom spreekt men ook van de "Ander-Kracht" als zijnde de heilswerkzaamheid die van nature uit in elk wezen actief is.

En vanuit die diepe bron in ons, die we de "Ander-Kracht" noemen, komt Namu Amida Butsu als een gedachte, als een gelispel of als een kreet in onze dagelijksheid.

Eenmaal geworden tot actualiteit van ons bewuste bestaan, overstraalt Namu Amida Butsu elk moment van vreugde of van lijden. En zo wordt Namu Amida Butsu het teken van de grote aanwezigheid.

In en met Namu Amida Butsu is de mens nooit meer eenzaam, nooit meer hopeloos en radeloos verlaten. Want Amida "omvat en laat nooit meer los", zoals Shinran Shōnin het zo vaak gezegd heeft.

Maar om geheel in het licht van Namu Amida Butsu te baden, moet de mens zijn eigen pitluttige berekeningen opgeven, de aanwezigheid beamen, er "ja!" tegen zeggen, die aanwezigheid voor zich en voor de anderen "waar" maken, zich eraan overgeven.

Deze overgave is *shinjin*. En vermits het niet gemakkelijk is afstand te doen van de eigen vooroordelen en twijfels, ligt die overgave niet zo maar voor het grijpen... Of beter gezegd: ze ligt wèl zomaar voor het grijpen, maar wij grijpen ze niet omdat we menen beter te weten...

De Ander-Kracht is niet het in alles maar berusten of alles zijn gang maar laten gaan. De Ander-Kracht leidt ons tot een positieve, besliste houding in het leven, tot een opnemen van zijn dagelijkse verantwoordelijkheden.

Met Namu Amida Butsu krijgt het dagelijkse een andere zin. De heilsaanwezigheid van de Boeddha wordt immers elk moment opnieuw gerealiseerd in de positieve houding van de mens.

DE EDELHEID VAN HET LEVEN

Rev. Shōken Yamasaki
Prof. Emer. Ryukoku Universiteit

De essentie van het Boeddhisme kan omschreven worden als "Begoocheling omkeren tot Verlichting"; en in het onderricht van Shinran Shōnin ligt de kern in het "Verwezenlijken van de Reine Overgave". Anderzijds, wanneer ik gevraagd word om zo kernachtig mogelijk de geest van Shakyamuni Boeddha en het gemoed van Shinran Shōnin uit te drukken, dan ben ik altijd geneigd te zeggen dat het gaat om de erkenning van "de Edelheid van het Leven". Het is op deze wijze dat ik voortdurend onderricht verstrekt heb aan leerlingen en studenten evenals aan alle andere mensen in onze maatschappij. Ik geloof zeer oprecht dat het 80-jarige leven van Shakyamuni Boeddha en het 90-jarige leven van Shinran Shōnin beide hieraan gewijd waren, om iedereen open te stellen voor deze adel van het leven.

Ons tijdperk is er een van wonderlijke vooruitgang in alle takken van de wetenschappen, zodat onze ogen open gegaan zijn voor een werelds panorama waarvan de mensen van gisteren nooit ook maar gedroomd hebben. Maar als we hier dieper over nadenken, dan stellen we vast dat de wetenschap het leven beschouwt als een "ding", een "object" dat in ons gezichtsveld ligt. Dit betekent dat de wetenschap het leven "objectief" bekijkt. Op dit moment, zijn er in onze wereld zo'n vier miljard vierhonderd of vijfhonderd miljoen van die "objectieve" levens, als we de cijfers van de UNESCO mogen geloven. Vermits dit aantal als te groot beschouwd wordt om in comfort en veiligheid te leven, is geboortecontrolé één van de grote problemen geworden waarmee de ontwikkelde naties gekonfronteerd worden.

Anderzijds is het ook zo dat hoe verder de wetenschap vordert, hoe meer ze gespecialiseerd wordt, in afdelingen gesplitst die steeds nauwkeuriger en nauwkeuriger tewerk gaan. Dat wat vroeger gewoon 'geneeskunde' genoemd werd, is nu onderverdeeld in vakken en vakjes zoals fysiologie, sociale geneeskunde, pathologie, enzovoorts, wat maakt dat wanneer vroeger één arts volstond om alle ziekten van ogen, oren, inwendige organen, enz. te behandelen, men nu te doen heeft met pathomorphologen, otolaryngologen, psychotherapeuten en zoveel anderen waar de arme patiënten naartoe verwezen worden. Is het dan ook niet verbazend dat ondanks het feit dat de ziekte beslist genezen is, de patiënt toch sterft? Synthetische geneesmiddelen zijn doeltreffend gebleken, en toch liggen ze aan de bron van heel wat angsten en zorgen, zoals in het geval van de thalidomide-baby's, terwijl ook heel wat mensen gedood werden door de schokwerking van penicilline. Blijkbaar is de wetenschap zeer punctueel en precies gericht in het zoeken van oorzaken en gevolgen, maar ze verwaarloost het leven als geheel en snijdt voor eigen behoefte, de mens in allemaal aparte stukjes. Maar juist dat wat zo belangrijk is in de opbouw van de menselijke persoonlijkheid, vrede, harmonie, vreugde, dankbaarheid, vervulling enz., dat is nu juist geen kwestie van analyse maar van synthese, de erkenning van een geheel waarvan de diverse delen slechts waarde krijgen door het verband waarin ze staan.

Vanzelfsprekend : wetenschap is essentieel. We zouden vandaag de dag niet kunnen leven zonder het comfort en de geruststelling die de wetenschap ons bezorgd heeft. Kijk maar eens rondom je : het zachte en toch heldere licht, de elektrische toestellen die ons huis vullen, onze vervoermiddelen, het wordt een hele lijst van voordelen waarvan we zomaar uit gewoonte profiteren.

Maar denk nog maar eens goed en diep na ! Hoeveel van die ontwikkelingen en resultaten van de wetenschap hebben iets te maken gehad met het scheppen van de ware mens ?

Wanneer onze gedachten gaan naar de edelheid van de mens, dan leidt dit niet naar analyse, maar naar synthese, niet naar kunstmatigheid maar naar natuurlijkheid, niet naar tegenstrijdigheid maar naar harmonie, niet naar discriminatie maar naar overeenkomst : daarin juist ligt de noodzakelijke grond voor vrede en vreugde. Het is maar gelukkig dat tegenwoordig de mensheid stilaan begint te ontwaken tot deze vaststelling.

Wat ik bijzonder onder uw aandacht wil brengen, is dat er in het leven eigenlijk twee facetten zijn. Het éne is het leven dat object van de wetenschappen is, het leven dat als een gerieflijkheid opgevat wordt, het objectieve leven waarover ik daarnet sprak en waarop zovele mensen de nadruk leggen. Het tweede facet is dat leven dat enkel het mijne is, dat uitsluitend het mijne is, dat leven dat één is en dat nergens anders ter wereld of in de hemel kan aangetroffen worden, mijn leven dat geen her-leven toelaat. Een jong arts kan een patiënt het leven laten verliezen, maar hij wordt hiervoor verontschuldigd doordat hij misschien door deze ervaring later eens een ander leven zal kunnen redden. Maar wanneer dit leven mij ontvalt, dan is er voor mij geen her-leven meer. Bovendien is het zo dat dit leven van mij op een dag van deze aarde zal verdwijnen. Wanneer weten we niet. Die dag kan zelfs vandaag nog zijn. Hoe voorzichtig men ook wil zijn, iedereen kan plots het slachtoffer worden van een verkeersongeval of van een natuurramp. Want alles bij elkaar, dat is nu precies het leven !

Men vertelt dat toen Siddharta, de latere Boeddha Shakyamuni, geboren werd, hij de handen richtte naar de hemel en naar de aarde en daarbij verklaarde : " Ik ben de meest edele op aarde en in de hemel !". Ik geloof dat deze woorden ons de onvergelykbare edelheid van het leven leren, ... van mijn leven. Heel wat mensen zeggen : "Dat Boeddhisme van jullie praat altijd maar over de hel, over het Reine Land, over de dood; hoe pessimistisch ! Daar hou ik niet van. De dood is het laatste waaraan ik zou denken !"

Hoe naïef toch ! Hoe oppervlakkig mensen toch kunnen zijn ! Het is enkel door het begrijpen van de dringende nabijheid van de dood dat men de edelheid van het leven kan herkennen. Het Boeddhisme leert ons de adel van dit leven door onze aandacht te vestigen op de dood. En het is van

het allergrootste belang dat we ernstig nadenken over de edelheid van het leven.

Zo de vraag : hoe is dit huidige leven van me tot bestaan gekomen ? Ik werd in deze wereld geboren dank zij mijn ouders. Dat betekent dat om mijn leven mogelijk te maken, er voordien twee levens noodzakelijk waren, die van mijn ouders; en de generatie ervóór waren het vier levens, die van mijn grootouders. En geloof me of niet, maar er waren 8 miljard vijfhonderd miljoen levens noodzakelijk wanneer ik voor mijn leven 33 generaties terug tel. Anders gezegd : mijn leven bevindt zich aan de top van een pyramide van 8.500.000.000 andere levens. Sta me toe dit even in de toekomst te projecteren. In de veronderstelling dat ik twee kinderen heb en dat elk van mijn afstammelingen eveneens twee kinderen heeft, dat zullen over 33 generaties 8.500.000.000 mensen mijn directe afstammelingen zijn. En vermits een breuk in deze opeenvolgingen ondenkbaar is en dat die opeenvolging voorbij de 33ste generatie kan voortgetrokken worden, dan worden de getallen werkelijk astronomisch. De huidige wereldbevolking van 4 miljard en nog wat wordt onderscheiden in blank, zwart, geel en nog wat andere rassen; dit onderscheid ontstond blijkbaar onder de invloed van lokale omstandigheden waarin die mensen leefden, zodat men gerust mag aannemen dat globaal gezien, al die mensen aan elkaar verwant moeten zijn. Het kan misschien wat overdreven lijken, maar alle mensen zijn ergens bloedverwant met alle andere mensen.

Vertrekkend van mijn ouders, strekt de verwantschap van mijn leven zich horizontaal en ver in alle richtingen uit; ze is zelfs niet beperkt tot enkel het mensdom. De voedzame melk die ik drink komt van een koe en misschien heeft haar kalf eveneens van die melk gedronken, zodat het kalf en ik zoogbroeders zijn. Ons leven en het leven van alle levende wezens is verwant, of we dit willen of niet. Daarom leert het Boeddhisme ons de grenzeloze en complexe verwantschappen van ons leven met alle andere levens. Dit deelnemen , dit collectieve eigenaarschap van het leven en de levens heeft een diepe betekenis wanneer men het probleem van de wereldvrede in overweging neemt. Reeds Albert Schweitzer, de Duitse zendeling-arts die over de gehele wereld geprezen werd, heeft dit eveneens vastgesteld.

Hoe jammer is het dan niet dat men desondanks voortgaat met confronteringen en tegenstellingen, met verdeeldheden en oorlogen tussen volkeren, rassen en maatschappelijke lagen, en dat vaak dan nog in naam van een godsdienst. Dat men voortgaat lijden op lijden te stapelen, angsten op angsten, dan wanneer in feite de grote noodzaak van elk volk is te komen tot het verwerkelijken van een humane filosofie en religie die alle differentiaties zal overtreffen.

En welke is dan die filosofie, die religie die de mensheid kan wekken tot ware vrede en harmonie ?

Religie is een cultureel verschijnsel dat, in de opvatting van de gelovigen, een verklaring geeft voor de uiteindelijke zin van het menselijke leven, en gedurende dit leven, tevens oplossingen voorstelt voor de menselijke problemen.

Een ware, grondige religie schenkt voldoening op het persoonlijke, emotionele vlak zowel als op het intellectuele vlak. Ze moet de emoties voldoen door middel van een warme en persoonlijke betrokkenheid en tezelfdertijd moet ze ook het intellect voldoening schenken door haar leerstellingen te gronden op een degelijke filosofie.

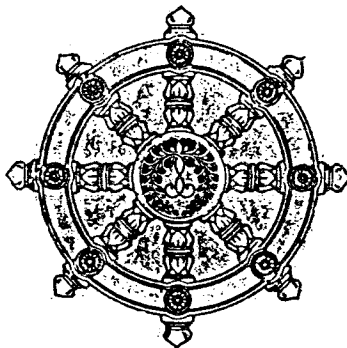
Het uiteindelijke doel van het Boeddhisme is de vervolmaking van de persoonlijkheid in de volle realisatie van de levenswaarheid.

De ware zin van de Nembutsu is geen terugtrekken uit het actieve leven, maar juist een leven van dynamisch en progressief handelen, waarbij dankbaarheid en nederigheid hun uitdrukking vinden in het uitspreken van Namu Amida Butsu . Het is geen levensbeschouwing van toekomst of van verleden, maar van het hier-en-nu.

Leven met de Nembutsu is werken met blijdschap, is bijdragen tot het geluk van anderen en onze erkentelijkheid uitdrukken voor Amida Buddha's groot mededogen.

(S.Y.)

(wordt vervolgd)

BONDIG VERSLAG VAN SH.SHITOKU'S
WONDERBARE JAPANREIS

Er wordt heel wat naar Japan gereisd, maar dat zijn dan toeristische reizen of vaker nog, zakenreizen. In beide gevallen echter blijft de reiziger staan aan de buitenzijde van het Japanse leven zoals het is. Zo komt het dat vluchtige bezoekers die pendelen tussen luxehotel en tempel, tussen de zakenlief met (peperdure) geisha's en het geleide bezoek aan de fabriekshal, ons meestal een volkomen verwarrend beeld ophangen van een Japan dat thuis hoort in een prentenboek of in een sociologische verhandeling...

Het diepere Japan, dat van het dagelijkse leven, van de mannen, vrouwen en kinderen in hun dagelijkse doen, in hun levensproblemen, in hun religieus beleven, kan men maar ontdekken wanneer men langs de poort van de deelneming in dit religieuze kan binnentreden hetzij in de huiskamer, hetzij in de tempel die dan niet noodzakelijkerwijze een historisch geklasseerd monument hoeft te zijn, maar een plaats waar de mensen echt uit innerlijke aandrang komen om zich spiritueel te verrijken. Deze voorafgaandelijke nota's blijken noodzakelijk om te verantwoorden waarom dit verslag in exo komt als neerslag van een persoonlijke reiservaring.

Op uitnodiging van de International Association of Buddhist Culture, van de Ryukoku Universiteit en nog enkele andere instellingen, trok Shaku Shitoku begin september met dankbaar gemoed naar Japan, om aldaar een serie lezingen te houden, hoofdzakelijk gecentreerd rondom de twee thema's "Vergelijking en Vergelijkbaarheid van Christendom en Boeddhisme" en "Jodo-Shinshu in de westerse wereld".

Na een door omstandigheden wat te lange vliegtuigreis, werd Sh.Shitoku te Osaka opgewacht door een onverwacht grote groep vrienden, waaronder de Rev. Yamasaki, Sono, Hisao Inagaki, Esho Sasaki, Kumata, anderen nog... Een statiegewagen van de Nishi Honganji voor de tocht naar Kyoto werd in alle nederigheid toch ervaren als een grote blijf van aandacht vanwege de Hoofddabt en de Zenmon.

Diezelfde 14.09 werd verder besteed aan de installatie in een prettige kamer in het Hongwanji International Center (met hierbij nogmaals alle dank aan Rev. Ishihara, de 'Supervisor' van het centrum). Vanzelfsprekend ook aangename uren met teruggevonden vrienden, o.a. met Rev. J. Ducor die ook pas aangekomen was om zowat een heel jaar in Kyoto de levens en de geschriften van Kakunyo Shonin en diens zoon Zonkaku te bestuderen. Het sedert Scheibbs afgebroken gesprek kon hier dus voortgezet worden !

Terug te Kyoto betekent voor een Jodo-Shinshu 'priester' meteen ook het terugvinden van de ochtenddiensten in de Hoofdtempel. Vermits de Amida-hal gesloten is wegens het hermaken van het dak, vinden de twee achtereenvolgende officies nu plaats in de Shinran-hal (Goei-dō). Om tien vóór zes luidt de tempelklok, om vijf vóór doen de officianten hun intrede en om zes precies begint de ceremonie : gewoonlijk eerst Sambutsu-ge, dan Shoshin-ge met Wasan, Gobunshō (Brieven van Rennyō) en lering. Vermits nu ook de Herfst-Higan aangebroken was, werd van dit stramien al eens afgeweken voor héél speciale liturgieën, waarvan sommige teruggaan naar oudchinese modellen uit de 7de en 8ste eeuw.

Reeds op 15.09 verliet Sh.Shitoku echter Kyoto, om enkele dagen door te gaan brengen in een 'yamadera' (bergtempel) bij een klein dorpje, Same (Shiga Prefecture), in wat men doorgaans de 'Japanse Alpen' noemt. de tempel heet

Enkyu-ji en hij wordt puik gerund door Gyoei Nasu en zijn jongere broer Nobuo Nasu, allebei zeer toegewijde priesters. Gyoei Nasu is een beroemd prediker die over geheel Japan gevraagd wordt en zelfs op tv komt. Goed bevriend met Inagaki Zuiken Saizo, wordt hij door velen beschouwd als diens opvolger. Hier te Same werd Sh.Shitoku nauw betrokken in het pastorale werk, op zichzelf al een heel ontroerende ervaring, die, alleszins voor Sh.Shitoku, één van de hoogtepunten uit zijn priesterlijke carrière vormt. Hartelijk dank hiervoor aan de gebroeders Nasu, maar ook aan de drie zoons, zeker aan Eisho en Kazuo, die zich ingespannen hebben om het ongewone verblijf in Enkyu-ji zo aangenaam mogelijk te maken -- en die daar dan ook in geslaagd zijn. Dank ook ten eerste aan de dames des huizes voor hun lieve zorgzaamheid.

In datzelfde dorpje mocht Sh.Shitoku deelnemen aan een Ho-on-ko, gedenking van Shinrans overlijden (dit wordt vaak gedaan op de 16de van elke maand) gehouden ten huize van één van de leden van de lekenvereniging Otorikoshi. Hij werd gevraagd er een kleine toespraak te houden (de tekst hiervan vindt u elders in dit ekō-nummer).

Vanuit Same werd dan afgedaald, terug de vlakte in, maar eerst toch nog een bezoek aan het wondermooie kasteel van Hikone, aan de oever van het Biwa-meer. Dit bezoek gebeurde met een kleine kring van vrienden, waarbij, buiten drie Nasu's, zich ook Prof.Esho Sasaki, zijn echtgenote en Rev. Nose aangesloten hadden. Na het kasteel bewonderd te hebben van binnen en van buiten, trokken we de tuin in en gaven we stokbrood aan de honderden karpers en ticntallen witte en zwarte zwanen.

Er mag bij gezegd worden dat dit vriendelijke gezelschap zowat de kern uitmaakt van de Horai-kai, de lekenvereniging die jarenlang geestelijk geleid werd door Inagaki Zuiken Saizo en wiens inspiratie, woorden en werken nog steeds als een actuele aanwezigheid doortintelen in de activiteiten van deze intens uitdragende groep Nembutsu-mensen.

Vanuit Hikone begon dan een lange maar vlotte (en supersnelle) treinreis over Kyoto naar Hiroshima. Meer dan een miljoenenstad, is Hiroshima in de eerste plaats een teken, enerzijds van de nietsontziende dwaasheid waartoe de wetenschap de mensheid in staat gesteld heeft, anderzijds evenwel ook een symbool van het overlevingsvermogen van de mens en diens wil een manende vredesboodschap te belichamen en uit te dragen.

De eerste Hiroshima-dag was uiteraard gewijd aan diverse interessante contacten en aan de obligate spreekbeurt; deze werd in 't Japans omgezet door Henri Van Boven, een missionaris die al meer dan 20 jaar in Japan vertoeft, een Scheutist die ondanks zijn jaren Oosten een volbloed Antwerpenaar gebleven is. En bij het gezellige avondmaal achteraf, werd het in de conversatie een kluwen van Vlaanderen, Boeddhisme, missiewerk, A-bom, sake, frieten met mayonaise op 't wandelerras aan de Schelde, gebruik van beton bij de reconstructie van tempels...

De volgende ochtend stond geheel in het teken van 'The Bomb'. Het stadsbestuur van Hiroshima ontving Sh.Shitoku in de (helaas!) wereldbepaalde Peace Hall, juist onder de plek 500 m hoog in de lucht, waar die augustusmorgen de eerste A-bom tot ontploffings kwam met de vreselijke gevolgen die men kent. Men heeft goed zo koel mogelijk, zo kritisch mogelijk te blijven, hetgeen men te Hiroshima te zien krijgt moet iemand wel uit zijn neutraliteitsevenwicht slaan. Sh.Shitoku werd onthaald op een privé-projectie van een niet zo voor groot publiek bestemde film die alle beschrijvingen te boven gaat; volgde een rondleiding doorheen het "muzeum" (dat woord heeft hier geen zin meer: dakpannen samengesmolten met kinderschedels, dat zijn géén 'muzeumstukken'!). Toen achteraf een joernalist van de plaatselijke krant Yomiuri Sh.Shitoku interviewde, vond deze geen woorden meer...

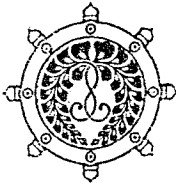
Toch kreeg hij voor Jikō-ji een souvenir aangeboden vanwege de burgemeester.

Diezelfde avond (om de sensaties goed te maken ?), terug te Kyoto, werden Rev.J.Ducor en Sh.Shitoku uitgenodigd op een gezellig intiem grill-diner aangeboden door de Zenmon en Lady Ohtani. Ook Hisao Inagaki was van de partij (kort nadien zou hij geplaagd worden door een nierstenencrisis, die echter gelukkig al voorbij is).

Op zondagmorgen 19.09 werd Sh.Shitoku om 10 uur opgewacht in de Betsuin-tempel te Osaka. Het was een talrijk en interessant publiek dat van zeer nabij elke uiteenzetting volgt. Zeker het spel van vragen en antwoorden na de eigenlijke lezing reveleerde de intensiteit waarmee de Japanse Jodo-Shin-adepten hun overtuiging beleven. Wat zijn we hier ver van die 'koele, onberoerde Japanner' wiens beeld literatuur en tv ons trachten in te pompen ! Hierbij moet echter onderstreept worden dat de Japanse versie van lezing en gesprek verzorgd werd door Prof.M.Tokunaga, ex-leraar en vriend van Sh.Shitoku, - een man sprankelend van geest en overtuiging, wiens krachtige persoonlijke beleving van de leer uitbundig uitstraalt over zijn publieke verschijning. Dat hebben trouwens de deelnemers aan Scheibbs deze zomer zelf kunnen vaststellen.

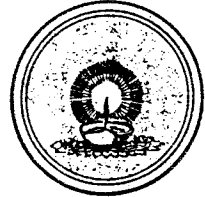
Op maandag 20.09 begon in zowat alle tempels de viering van de Herfst-Higan. Te dezer gelegenheid was Sh.Shitoku gevraagd de lering te brengen in Myojun-ji, de tempel waarvan Prof.Sh.Yamasaki titularis is. En het was Prof.Yamasaki zelf die op de hem eigen sympathieke wijze, het commentaar op de lezing in 't Japans verzorgde.

(wordt vervolgd)

HET HOREN VAN DE NAAM

Esho SASAKI

Toen ik nog studeerde aan de Kyoto Universiteit, ging mijn hoofdbelangstelling uit naar het Indische Boeddhisme, en nu dat ik zelf doceer, bestudeer ik met mijn studenten de *Madhyamaka*-doctrine uiteengezet door Nāgārjuna, en in het bijzonder de gedachtenwereld van Āryadeva die een leerling van Nāgārjuna was. Ik ben dus helemaal geen *professional* van het Shin-Boeddhisme.

Maar geheel mijn denken en leven is gericht op het Shin-Boeddhisme, de lering van Shinran Shonin, en dit ten gevolge van twee grote invloeden .

Ten eerste : ik ben geboren in een gezin van een Shin-Boeddhistische tempel en ben dus opgegroeid geheel in het teken van het Shin-Boeddhisme : ik

luisterde getrouw naar de preken en sermoenen van de priesters, elke ochtend en elke avond reciteerde ik vóór het huisaltaar de sūtra's, ik woonde de ceremonies bij en zo voorts. Onder deze omstandigheden zijn mijn denken en mijn leven vanzelfsprekend en onbewust doordrongen van de lering van Shinran Shonin. Dat heb ik grotendeels te danken aan mijn ouders die me altijd aangeraden en overtuigd hebben naar de leer te luisteren.

Tweede invloed : nu al meer dan tien jaar geleden, had ik het grote geluk Rev. Zuiken Inagaki voor 't eerst te ontmoeten. Toen maakte zijn waardige verschijning een diepe indruk op me. Zijn lezing, die een sterke impressie in me naliet, mikte recht naar de waarheid van het Boeddhisme, met een glasheldere verklaring en zonder de wazige woorden die zoveel andere priesters gebruiken. Deze ontmoeting met een sterke persoonlijkheid was één van de belangrijkste gebeurtenissen in mijn leven. Van dan af begon ik naar Shinran Shonins leer te luisteren met geheel mijn hart, ook al was het maar brokje bij brokje.

Rev. Inagaki sprak steeds maar over de "Onafhankelijkheid van de Naam". Eerst kwam die term me erg vreemd voor en hij bleef lange tijd in mijn geest hangen als zo één van mijn problemen met het Shin-Boeddhisme. Deze term is evenwel nauw verwant met die andere term, "het horen van de Naam", die vermeld wordt in de passage over de vervulling van de Oorspronkelijke Geloofte en die niets anders is dan *shinjin*, de overgave aan de Ander-Kracht, in het Shin-Boeddhisme.

Anderzijds heeft mijn studie van de Boeddhistische teksten uit Indië mij heel scherp laten voelen dat "horen" essentieel of centraal is voor het Boeddhistische Pad, en dat dit motief doorloopt zonder onderbreking vanuit het Indische Boeddhisme tot het Japanse Boeddhisme.

Reeds vanaf de vroege tijden van het Boeddhisme is er immers sprake van de drievoudige *prajñā* (drievoudige wijsheid) als een essentieel Boeddhistisch Pad. Dit betekent dat in het benaderen en uitbouwen van de wijsheid, er drie stadia zijn : het eerste al luisterend (*śruta* in 't Sanskriet) -- in dit stadium luistert men naar de Leer zonder er eigen gedachten, meningen of overpeinzingen bij te voegen --, men gaat dan verder met het overwegen (*cintā* in 't Sanskriet) -- d.i. het overwegen van hetgeen men gehoord heeft --, en ten slotte de meditatieve praktijk van horen en overwegen (*bhāvanā* in 't Sanskriet). Welnu, deze drievoudige wijsheid (drie stadia der ontwikkeling) is zodoende gebaseerd

op de handeling van het "horen".

In de teksten van het Mahāyāna Boeddhisme kunnen we meer in dit verband interessante passages aantreffen. Bijzonder in de *Mahāyānasamgraha* ("Samenvatting van het Mahāyāna", in 't Frans vertaald als 'La Somme du Grand Véhicule d'Asaṅga' door Et. Lamotte), komt de technische term *śrutavāsanā* voor, die we vanuit het Sanskriet kunnen omschrijven als "de doorgeurende indruk op iemands persoonlijkheid" (*vāsanā* : geurimpressie, *śruta* : door te horen).

Volgens deze tekst, is deze indruk (als wierook) op de persoonlijkheid via het horen bestemd om het zaad van een onderbewuste invloed in te planten, waardoor de persoon vanuit het stadium van de blinde driften kan overgaan tot het stadium van het zuivere Boeddhischap. Bovendien wordt de term in deze tekst zelf verder uitgelegd in de passage die luidt : *dharmadhātuniṣyanda-śrutavāsanā*, d.i. 'de geurindruk (wierook) op iemands persoonlijkheid door te horen de leer (ware stem) spontaan uitvloeiend uit het universum van reinheid (reine *dharmadhātu*; rein universum van absolute waarheid)'. Volgens het commentaar hierop van Asvabhāva, worden er ons hier enkele belangrijke punten getoond, waaruit ik er hier twee uitspik :

- (1) Het horen van de stem die uit de reine Dharmadhātu neerstroomt is niet het horen met de eigen mogelijkheden; de stem uit de reine Dharmadhātu komt spontaan in de oren/geest wanneer de persoon geneigd is die stem te ontvangen zonder er de eigen ik-gerichte inzichten of de eigen discriminaties in te lassen.
- (2) Wanneer iemand aldus de stem hoort van de dharmadhātuniṣyanda, nl. de stem van het universum/waarheidswereld, die spontaan neerstroomt vanuit Dharmadhātu, dan worden zijn boze driften (*kleśa*) uitgezuiverd en verdwijnen stilaan, en zo wordt zijn geest eveneens stilaan tot reinheid gebracht.

Vanuit deze punten die in commentaar gegeven worden, stellen we vast dat het "horen" inderdaad essentieel of centraal is voor het Boeddhistische Pad; het is immers het begin van het pad dat naar de Verlichting leidt en eveneens de uiteindelijke geleiding naar de vervulling van de Verlichting. Hetgeen gehoord is geworden verandert degene die gehoord heeft.

In het Shin-Boeddhisme wordt, zoals u wel weet, het "horen van de Naam" heel in 't bijzonder benadrukt. -- Maar wat is het "horen van de Naam" ? Wat is de Naam ? Dat is immers de cruciale vraag, het hoofdprobleem dat

zich in het Shin-Boeddhisme wel stelt. Ik zal proberen op dit probleem een klein commentaar te leveren volgens hetgeen ik van mijn Levensteraar Rev. Inagaki heb mogen leren.

(1) De Naam is "namu-amidabutsu" in het Shin-Boeddhisme. Oorspronkelijk gebaseerd op het Sanskrietwoord *nāmadheya* betekent de Naam gewoon de 'naam' van de Boeddha. Zo is in 't Japans 'Amidabutsu' inderdaad de 'eigenlijke' naam. Maar in het Shin-Boeddhisme heeft de term "Naam" een bijzondere betekenis. Daar heet de Naam te zijn "namu-amidabutsu", d.i. de samenstelling van 'namu' en 'amidabutsu'. Het eerste woord *namu* betekent zoveel als 'hulde, verering' volgens het Sanskriet *namaḥ/namas/namo*. Het tweede deel is natuurlijk de benaming voor Amida Boeddha (Tathāgata Amitābha/Amitāyus). Vandaar dat de letterlijke betekenis van de Naam is "Hulde zij Amida Boeddha" of "Mijn toevlucht is Amida Boeddha". Maar zo gezien, slaat dit terug op een handeling die slechts van één kant komt. Volgens Shinran Shonins commentaar op het eerste gedeelte van de Naam, is 'Namu' niets anders dan Amida die ons roept doorheen de Oorspronkelijke Gelofte. Dit houdt dan in dat zelfs 'namu' (hulde, verering, devotie) die oorspronkelijk opgevat is geworden als de handeling van een persoon ('de gelovige', 'ik') of eigen aan personen, eveneens en vooral de werkzaamheid is van Amida Boeddha's wijsheid-en-mededogen.

De verklarende woordenlijst van de *Shin Buddhism Translation Series* gepubliceerd door het Hongwanji International Center geeft ons een verstaanbare verklaring van de term "Naam" als volgt :

De Naam omvat "namu" als een noodzakelijk en essentiële component. "Namu" betekent geroepen worden en uitgenodigd worden tot het Reine Land door Amida. Dit betekent dat men geroepen wordt zichzelf totaal toe te vertrouwen aan Amida's Oorspronkelijke Gelofte. Daardoor is "namu" een beslissend onderdeel van de verlichting verwezenlijkt door Amida Boeddha en de opname ervan in de Naam wijst op de absolute natuur van Amida's mededogen. Wanneer de Naam gezegd wordt, is het bijgevolg geen afsmekend gebed noch een magische formule, maar is het het samengaan van Amida's roep met 's mensen horen van die roep volkomen vervuld door Amida's diep medeleven met de mens."

Zo wordt de Naam *namu-amidabutsu* de volkomen manifestering van Amida's wijsheid-en-mededogen, of de belichaming van Amida's Oorspronkelijke Gelofte ter bevrijding van alle levende wezens. Het is dan ook geen overschatting te zeggen dat de Naam de uitdrukking is die neerstroomt vanuit de reine waarheidswereld.

(II) En wat is dan het "horen van de Naam" ? Aansluitend bij de zin van de Naam, is het "het aanhoren van Amida's Oorspronkelijke Gelofte. Terug naar de verklarende woordenlijst van het *Shin Buddhism Translation Center* :

" Horen is 'ontwaken' tot Amida's Oorspronkelijke Gelofte als de hoogste uitdrukking van het mededogen ten opzichte van de diepgaande crisis eigen aan de existentiële conditie van de mens... Religieus bekeken, is 'horen' het horen van de roep van een waar en waarachtig leven, terug te keren naar het oorspronkelijke huis, en 'ontwaken' is het met geheel zijn wezen beantwoorden van die roep, en het volgen van die roep tot het huis bereikt is. Deze roep is *Namu-Amida-butsu*."

We kunnen deze roep (de Naam !) slechts volgen met een volkomen oprecht gemoed. We volgen immers de Roep die uitstraalt uit Amida's grote mededogen, afkomstig uit zijn wijsheid/waarheid. Wanneer we bijgevolg de Naam gedenken of verwoorden, gedenken en overwegen wij in onze geest hoe groot die Naam dan wel is, of hoe groot Amida's Oorspronkelijke Gelofte dan wel is. En we kunnen dan de Naam ook horen. Maar in al die omstandigheden is er enkel de werkzaamheid van de Naam.

Nu wil ik terugkeren tot wat ik voordien als vermeldde : Rev.Zuiken Inagaki sprak steeds over "Onafhankelijkheid van de Naam". Deze "Onafhankelijkheid van de Naam" betekent de overgrote werkzaamheid van de Naam , die de uitdrukking is van Amida's Grote Mededogen. Wanneer de Naam in mijn oren/geest komt, dan komt hij meteen spontaan op mijn lippen met diepe weerklank in mijn gemoed en grote dankbaarheid voor de Grootheid van de Naam en Amida's Oorspronkelijke-Geloftekracht : *namu-amidabutsu* ! Dit is de kracht die ons, levende wezens, redt. Het is *shinjin* : de Overgave aan de Ander-Kracht. Al wat werkzaam is, dat is de Naam. Het is in deze zin dat "Onafhankelijkheid van de Naam" dient opgevat te worden.

Ik mag dan ook wel zeggen dat deze term "Onafhankelijkheid van de Naam" die de universele lering van het Shin-Boeddhisme manifesteert, waarlijk de steun van mijn hele leven is en mij ertoe voert met steeds meer aandacht de ware leer van het Shin-Boeddhisme te "horen".

HO-ON-KO BIJ OTORIKOSHI

Same , 15 september 1982

Voor mij is het een echte levenservaring hier tezamen met u allen te zijn, verenigd in de Nembutsu.

Ofschoon mijn thuisland hier ver vandaan ligt, ben ik erg gelukkig bij deze erediensdienst aanwezig te zijn.

Immers, ik voel zeer duidelijk dat er tussen ons geen onderscheid is wanneer we onze lippen en ons hart overleveren aan het verklanken van Namu Amida Butsu.

Waarlijk, in Namu Amida Butsu zijn we allen één : één met Amida, één met alle wezens, één elk van ons met elk ander.

En we zijn in het bijzonder één met Shinran Shōnin die we deze avond zo speciaal huldigen.

Immers, Shinran Shōnin moet op elk moment voor ons het lichtende voorbeeld van het Nembutsu-leven blijven. En dit is een leven waarin alle problemen van deze wereld present zijn.

We hebben een strijd te voeren met de alledaagse dingen en gebeurtenissen van het bestaan. Meestal zijn die donker en troebel. Ze worden er des te meer uitzichtsloos door dat we maar al te goed beseffen dat we maar doodgewone wezens zijn, niet bij machte ons los te maken uit lijden, begoocheling en onwetendheid.

Maar ook : hoe gelukkig zijn we toch dat we maar dergelijke doodgewone wezens zijn !

Het is immers voor ons dat Amida's mededogende Geloftekracht werkzaam is.

Amida's oneindige Licht doordringt ons gemoed en komt in ons op als de luisterrijke Naam die onze enige toevlucht is.

Het is precies daarom dat we zojuist in de Shoshin-ge
gezongen hebben :

Ki myō mu-ryō-ju nyo-rai

Na-mo fu-ka-shi-gi kō

Mijn toevlucht is de Boeddha van het Eindeloze Leven

Hulde zij de Boeddha van het Grenzeloze Licht

waarmee we dan ons totaal vertrouwen in
de Boeddha en onze dankbaarheid voor zijn spontane werking
in ons en in alle wezens uitgedrukt hebben.

Het gebeurt dat mensen in Europa mij vragen :

" Waarom spreken jullie die Nembutsu uit ?

Wat verkrijgt je als je de Nembutsu reciteert ? "

En dan moet ik eerlijk antwoorden :

" We zeggen de Nembutsu zo maar, voor niets.

We verkrijgen niets, vermits de Nembutsu precies
niet-vragen is.

Feitelijk is, werelds gezien, de Nembutsu nutteloos.

Maar feitelijk zijn wij het ook niet die de Nembutsu
uitspreken.

Het is onze Amida-sama die de Nembutsu zegt met onze
lippen.

Is dat geen mirakel ? "

Het is immers doorheen deze Nembutsu van dankbaarheid dat
we het volle licht van de Geloftekracht kunnen beleven.

En zo worden onze lelijkste handelingen mooi, en wordt
ons leven van lijden nu zaligheid.

Juist deze ervaring van zaligheid maakt het zo prachtig
een Jōdo-Shinshū-volgeling te zijn : in Japan even goed als
in Europa...

Shaku Shitoku

TEKSTEN VAN LEZINGEN

Het Centrum beschikt nog over enkele overdrukken en kopijen van enkele lezingen :

- in 't Frans :

Zenmon Kosho Ohtani - Exposé de la Doctrine

(1ste Eur. Shin Confer. Antwerpen 1980)

Prof. Ch. Inoue - Notre Epoque et la Véritable Ecole de La Terre Pure

(1ste Eur. Shin Confer. Antwerpen 1980)

- in 't Engels :

Report to Zenmon Kosho Ohtani

(2de Eur. Shin Confer. Scheibbs 1982)

Sh.A. Peel - Problems of Shin Buddhism in Europe and its Relations

to other Buddhist Denominations (2de Eur. Shin Conf. Scheibbs 1982)

Sh.A. Peel - Some Fundamental Differences between Buddhism and

Christianity (Ryukoku University, Kyoto, Sept. 1982)

Wie belangstelling heeft voor één of meer van deze titels, kan ze van het Centrum toegezonden krijgen. Enkel bij de aanvraag een postzegel van 10 F voegen om mee de kosten te helpen dekken !

JIKŌ-JI : ROOSTER VAN DE BIJEENKOMSTEN

Za 08.01 15 u.	Di 08.03 20 u.
Do 13.01 20 u. Memor. Z.S. Inagaki	Za 12.03 15 u. Memor. Eug. Verpoest (3)
Zo 16.01 10 u. Ho-on Ko (1)	Di 15.03 20 u.
Di 25.01 20 u.	Di 22.03 20 u. Lente-Higan (4)
Di 01.02 20 u.	Di 29.03 20 u.
Di 08.02 20 u.	Di 19.04 20 u. Hanamatsuri (5)
Di 22.02 20 u. Nehan-Ye (2)	Di 26.04 20 u.
Di 01.03 20 u.	

(1) Gedachtenis van Shinran Shōnin overlijden.

(2) Nirvāna-dag : gedachtenis van Shakyamuni Boeddha's parinirvāna.

(3) Eug. Verpoest was stichter van het Vlaams Boeddh. Centrum.

(4) Higan is een periode rond de lentenachtevening met bijzondere devotionele activiteiten.

(5) Feest ter herinnering aan de geboorte van Shakyamuni Boeddha. In Japan ook het feest van de Bloemen en het grote Kinderfeest. Graag overwegen we de mogelijkheid Hanamatsuri (eigenlijk 8 april !) ergens in open lucht te vieren. Hopelijk in Ekō 21 (maart) meer hierover.

BEZUINIGEN ?

Tot nu toe zijn alle activiteiten van het Centrum voor Shin-Boeddhisme gratis en we wensen dat het zo blijft. Aan de andere kant wensen we aan eko wat meer volume te geven en we voorzien voor de volgende jaargang (vanaf maart 83, nr 21 dus) 24 pagina's te brengen. Maar net zoals de regeringen, de zakenwereld en de kleine particulier, moeten we dan ergens inbinden. Waarschijnlijk zullen we de oplage van ons tijdschrift een ietsje terugschroeven en als gevolg ervan enkele namen uit onze toezendlijsten schrappen, nl. die van sommigen die geregeld Ekō ontvangen hebben zonder ooit een reactie hierop gegeven te hebben.

Moest u in dit geval verkeren en houdt u er toch aan ons blaadje te blijven ontvangen, geef dan maar een seintje ! En sorry voor de last...

POUR NOS AMIS LECTEURS FRANCOPHONES

Nous aurions aimé vous présenter une édition de ekō dans votre langue. Hélas, le temps matériel nous a vraiment fait défaut pour arriver à nos fins : ce n'est pourtant que partie remise. Que nos amis bruxellois, wallons ou français veuillent donc bien patienter.

Quant au présent n° 20, son "fond" est consacré à la présence d'Amida Bouddha dans notre existence quotidienne. Latente au fin fond de notre "âme", l'activité de la Puissance du Voeu Originel se manifeste par le truchement de notre pensée, de notre voix et de notre corps sous la forme du Nom Namu-Amida-Butsu. Cette manifestation de la Bouddhité infinie est une présence permanente pour celui qui ose l'assumer.

Comme nous l'avions annoncé, nous continuons la publication des conférences et exposés de Scheibbs : "La Noblesse de la Vie" par le Rév. Prof. Yamasaki illustre la manière d'envisager la totalité de l'existence, contrairement à ce que fait la science qui se limite chaque fois à un seul aspect de la vie et ne peut donc apporter le bonheur.

En page 9, une relation concise du voyage au Japon effectué par Sh. Shitoku au mois de septembre sur invitation de plusieurs instituts universitaires ou religieux. Reprise ensuite des exposés de Scheibbs : le Prof. Esho Sasaki exprimant son point de vue sur la notion d' "entendre le Nom", notion indispensable à une bonne compréhension de ce que c'est que le Nembutsu dans l'optique de l'école de la Terre Pure.

En page 18, l'annonce de la fondation de l'International Association of Shin Buddhist Studies, organisation académique issue de plusieurs universités japonaises en vue de faciliter les contacts par la publication d'un périodique et l'organisation de conférences.

Quelques détails pratiques : textes d'exposés qui sont disponibles en français et en anglais; jours et heures d'ouverture de Jiko-ji, nouveau n° de téléphone à partir du 20.01.83 (014/22 12 42), accroissement prochain du volume de ekō parallèlement à une réduction du tirage.

Principeel bepaalt het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME noch bijdragen noch lidgelden noch abonnementsgelden. Het Centrum en de onafhankelijke Shin-Tempel JIKŌ-JI zijn financieel en organisatorisch autonoom; geheel hun werking is afhankelijk van UW medewerking, UW waardering en UW giften.

Onze bankrekening (voor België) is 417-5026151-32 (centrum voor Shin-Boeddhisme, 2419 Lille). Voor Nederland en buitenland : postrekening 000-0173766-39 (A. Peel, B-2419 Lille, België)

JIKŌ-JI : TEMPEL VAN HET LICHT VAN MEDEDOGEN

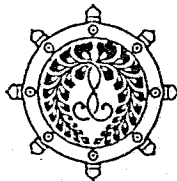
Grote Beerstraat 69 - 2000 Antwerpen
(zie pag. 19 voor openingsdagen en -uren; ook op afspraak)

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME Contact : Rev. Shitoku A. Peel

Ziffaart 21 - 2419 Lille (Poederlee) België

Tel.: (014) 21 52 48 tot 20 januari '83

vanaf 20 januari 1983 : (014) 22 12 42

Verantwoordelijk uitgever : Sh.A. Peel - 2419 Lille